

Список використаних джерел:

1. Інклюзивна політика. URL : [https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/inklyuzivna-politika#:~:text \(дата звернення 4.10.2022\)](https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/inklyuzivna-politika#:~:text=(дата звернення 4.10.2022))
2. Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року. URL : <https://bank.gov.ua/ua/about/develop-strategy> (дата звернення 4.10.2022)
3. Фінансова грамотність, фінансова інклюзія та фінансовий добробут в Україні у 2021. Звіт за результатами дослідження. URL : https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Research_Financial_Literacy_Inclusion_Welfare_2021.pdf?v=4 (дата звернення 4.10.2022)
4. Науменкова С., Міщенко С. Цифрова фінансова інклюзія: можливості та обмеження для України. Науковий вісник Одеського національного економічного університету. № 1–2. 2020. С. 133–149.
5. Дудинець Л. А. Верней О. Є. Фінансова інклюзивність та її детермінанти. SOCIO-ECONOMIC PROBLEMS OF THE MODERN PERIOD OF UKRAINE. 2018 Випуск 2 (130). С. 8–13.
6. Краус К. М., Краус Н. М., Поченчук Г. М. Інституціональні аспекти та цифровізація фінансової інклюзії в національній економіці. Innovation and Sustainability. 2022. № 2. С. 18–28.

ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛІНГ ПІДПРИЄМСТВА

*Савків У. С., к. е. н., доцент,
Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника*

*Сидор Г. В., к. е. н., доцент,
Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти
«Кам'янець-Подільський державний інститут»*

Сучасні умови господарювання характеризуються високою мінливістю зовнішнього та внутрішнього середовища, зміною технологій та зростанням конкуренції – все це призводить до виникнення економічних криз. Суб'єкти господарювання потребують впровадження інноваційних фінансово-економічних інструментів.

У країнах з розвинутою ринковою економікою набула поширення нова прогресивна комплексна система внутрішнього контролю, яка вирішує визначені проблеми, – «фінансовий контролінг». Упровадження ефективних інструментів управління буде вагомим кроком для вітчизняних підприємств, ціллю яких є адаптація до мінливих умов зовнішнього середовища з метою забезпечення їхнього стійкого розвитку у довгостроковому періоді.

Контролінг – це сукупність інструментів і методів, орієнтованих на розвиток підприємства у довгостроковому та короткостроковому періодах, з ціллю досягнення його стійкого фінансового стану за рахунок

запровадження, координації, бюджетування, планування, внутрішнього консалтингу, інформаційно-аналітичного забезпечення, вчасного виявлення відхилень від запланованих показників та нейтралізації ризиків у діяльності суб'єкта господарювання [3].

Створення на підприємстві системи фінансового контролінгу має базуватися на певних принципах, дотримання яких дасть змогу забезпечити його ефективне функціонування у майбутньому.

Серед таких принципів фахівці виокремлюють своєчасну діагностику кризових явищ у фінансовій діяльності підприємства, терміновість реагування на різні кризові явища, адекватність реагування підприємства на ступінь реальної загрози його фінансовому добробуту, а також повну реалізацію внутрішнього потенціалу для виходу з кризи. Вказаний перелік С. Паранчук [2] пропонує доповнити принципами послідовності дій, постійного нагляду та динамічності. Кожний етап контролінгу має відбуватися після виконання всіх завдань попереднього етапу, під постійним наглядом відповідальних осіб, з обов'язковим урахуванням усіх змін у внутрішньому та зовнішньомусередовищах функціонування підприємства [4].

Таким чином, фінансовий контролінг – це управлінський інструмент, запровадження якого допоможе українським підприємствам стабільно функціонувати в поточних кризових умовах господарювання.

За допомогою фінансового контролінгу можна вирішувати такі основні проблеми:

- контролювати дебіторську заборгованість;
- своєчасно виявляти та нівелювати низьку платіжну дисципліну контрагентів;
- забезпечувати ефективне управління витратами й доходами;
- поповнювати обсяги оборотних коштів;
- підтримувати стан зносу основних фондів на нормативно-допустимому рівні;
- забезпечувати оперативність отримання фактичної інформації про поточну діяльність підрозділів і компанії загалом;
- підвищувати якість управління власним капіталом;
- впроваджувати ефективну кредитну політику на підприємстві;
- адаптувати фінансову діяльність суб'єкта господарювання до змін у податковому кодексі;
- вдосконалити (з точки зору вирішення управлінських завдань) систему внутрішньої фінансової звітності та сприяти подальшому розвитку підтримки ефективності та беззбитковості [1].

Об'єктом фінансового контролінгу є процес підтримки прийняття управлінських рішень щодо основних аспектів фінансової діяльності суб'єкта господарювання [1].

Предмет фінансового контролінгу – сукупність суб'єктно-об'єктивних відносин, які безпосередньо впливають на фінансову діяльність підприємства через планування, аналіз та контроль.

Суб'єкти фінансового контролінгу – власники, вище керівництво, фінансові служби та спеціальні підрозділи підприємства.

Цільові показники фінансового контролінгу такі: витрати, прибуток, грошові потоки.

До основних принципів фінансового контролінгу належать [1]:

- спрямованість системи фінансового контролінгу на досягнення фінансової стратегії підприємства;
- багатofункціональність фінансового контролінгу;
- орієнтованість фінансового контролінгу на кількісні показники;
- відповідність методів фінансового контролінгу специфіці методів фінансового аналізу та фінансового планування;
- своєчасність, простота та гнучкість побудови системи фінансового контролінгу;
- економічна ефективність фінансового контролінгу на підприємстві.

З огляду на вищезазначене вважаємо, що актуальне завдання – це розробка та впровадження теоретико-методичних і практичних засад створення й функціонування системи обліково-аналітичного забезпечення підприємства, яка враховувала би та відповідала б інтересам різних користувачів фінансово-економічної інформації як у часі, так і в просторі. Таке завдання виконує фінансовий контролінг, але недостатня розробка теоретико-методичних підходів щодо створення інтегрованої системи його обліково-аналітичного забезпечення знижує його результативність [2].

Таким чином, теорія обліково-аналітичного забезпечення фінансового контролінгу передбачає розгляд його як цілісної системи взаємопов'язаних облікових і аналітичних способів та інструментів управління фінансовою діяльністю й визначення ефективності діяльності підприємства.

Система обліково-аналітичного забезпечення фінансового контролінгу – це постійна та цілеспрямована діяльність з формування відповідних інформаційних потоків, які підпорядковуються вимогам аналізу, планування, розробки ефективних управлінських рішень та контролю за їхнім виконанням у фінансовій діяльності підприємства. Система обліково-аналітичного забезпечення як єдина, інтегрована система має виконувати функцію обслуговування потреб управління, яка відповідала би вимогам користувачів інформації.

Список використаних джерел:

1. Басанцов І. В. Впровадження системи державного фінансового контролінгу на стратегічних підприємствах України. URL :

http://www.nbuuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Mre/2011_2/4_1 (дата звернення 4.10.2022)

2. Паранчук С. В., Чубка О. М. Тенденції фінансування оборотного капіталу в економіці регіонів України. Регіональна економіка. 2013.

3. Савків У. С. Еволюція економічної сутності поняття «контролінг». Сучасні проблеми і перспективи економічної динаміки : матер. VIII Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. молодих учених та студентів (м. Умань, 18 листоп. 2021 р.). Умань, 2021. С. 351–354.

4. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2003. 554 с.

МЕХАНІЗМ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

*Дончак Л.Г., к.е.н., доцент,
Вінницький навчально-науковий
інститут економіки ЗУНУ*

Забезпечення сталого розвитку економіки потребує переходу вітчизняних підприємств на інноваційний шлях, який є необхідним чинником ефективності за ринкової системи господарювання та передбачає розробку і впровадження сучасних технологій та створення принципово нової продукції. Відтак, саме інноваційна діяльність здатна сприяти стабільному та успішному розвитку підприємств на основі прискорення науково-технічного прогресу й освоєння його досягнень та забезпечити конкурентоспроможність господарюючих суб'єктів [1].

Варто зазначити, що під інноваціями (оновлення, поліпшення, нововведення) доцільно розуміти розробку та використання нових техніко-технологічних методів, засобів і способів організації виробничої діяльності, випуск нової, якісної продукції, що дає змогу отримати кращі результати виробництва, підвищити життєвий рівень населення, покращити умови праці, знизити негативні соціально-екологічні наслідки господарювання, заощадити виробничі ресурси [2-3]. За рахунок впровадження у виробництво нової продукції, технології, застосування новітніх продуктів в організації праці, технологічному процесі тощо підприємство отримує більший прибуток. Проте, сьогодні не має чітко сформованого бачення, наскільки унікальними повинні бути створені технологія, товар, послуга, щоб вони відповідали характеристикам інновації.

Важливість інновацій для підприємства передбачає тісний взаємозв'язок між науково-технічною, виробничою та інвестиційною діяльністю, що свідчить про необхідність дослідження інновацій в поєднанні з комплексом дій підприємства і складовими національної інноваційної інфраструктури, що формує інноваційний процес.

Дослідження інноваційної діяльності підприємства потребує розробки методичного підходу до оцінювання рівня його інноваційної активності, який